

RAPORTUL ONU PRIVIND PROMOVAREA ȘI PROTECȚIA DREPTURILOR OMULUI ÎN CONTEXTUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE (2024)

Daniela Albu*

Abstract:

The Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights in the context of climate change, Elisa Morgera, prepared a Report on access to information on climate change and its impact on human rights in July 2024. The report was presented at the 79th session of the UN General Assembly.

The report highlights the challenges and good practices related to access to information on climate change and human rights and clarifies the international obligations of states, recommending the strengthening of international cooperation which can increase public awareness and participation. By ensuring access to credible and transparent information, the states should give the opportunity to every citizen to adapt and manage extreme situations in a timely manner.

The responsibility of the business environment in preventing negative effects that some development projects could have on the climate and human rights is also highlighted.

The report aims to inform on the interpretation and implementation of the Paris Agreement on climate change. It is stressed that Member States must take on their climate change obligations, as well as the Glasgow Climate Action Work Programme. Last but not least, it recalls the importance of achieving at global level Sustainable Development Goals 13 (climate action) and 14 (life below water) of the 2030 Agenda to which Member States adhered in 2015.

Keywords: climate change, human rights, mitigation and adaptation, access to credible information, business responsibility, access to information and participation of vulnerable groups, sustainable development goals, international cooperation

Résumé

La Rapporteuse spéciale sur la promotion et la protection des droits de l'homme dans le contexte du changement climatique, Elisa Morgera, a publié en juillet 2024 un rapport sur l'accès à l'information sur le changement climatique et son impact sur les droits de l'homme. Le rapport a été présenté lors de la 79e session de l'Assemblée générale des Nations Unies.

Le rapport met en évidence les défis et les bonnes pratiques liés à l'accès à l'information sur le changement climatique et les droits de l'homme et clarifie les obligations internationales des États, recommandant le renforcement de la coopération internationale qui peut accroître la sensibilisation et la participation du public. En garantissant l'accès à des informations crédibles et transparentes, les États devraient donner la possibilité à chaque citoyen de s'adapter et de gérer les situations extrêmes en temps opportun.

La responsabilité de l'environnement des entreprises dans la prévention des effets négatifs que certains projets de développement pourraient avoir sur le climat et les droits de l'homme est également soulignée.

Le rapport vise à informer sur l'interprétation et la mise en œuvre de l'Accord de Paris sur le changement climatique. Il souligne que les États membres doivent assumer leurs obligations en matière de changement climatique, ainsi que le Programme de travail d'action climatique de Glasgow. Enfin, il rappelle

* E-mail: daniela.albu@irdo.ro

l'importance de réaliser au niveau mondial les Objectifs de développement durable 13 (action climatique) et 14 (vie aquatique) de l'Agenda 2030 auxquels les États membres ont adhéré en 2015.

Mots-clés : changement climatique, droits de l'homme, atténuation et adaptation, accès à des informations crédibles, responsabilité des entreprises, accès à l'information et participation des groupes vulnérables, objectifs de développement durable, coopération internationale.

În cadrul celei de a 79-a sesiuni a Adunării Generale a ONU din iulie 2024 a fost prezentat „Raportul privind promovarea și protecția drepturilor omului în contextul schimbărilor climatice. Accesul la informații privind schimbările climatice și drepturile omului”, întocmit de Raportorul Special al ONU în acest domeniu.

I. În introducere sunt explorate atât provocările cât și exemplele de bune practici privind accesul la informații și efectele climei asupra drepturilor omului. Sunt evidențiate obligațiile internaționale ale statelor membre, precum și responsabilitățile ce revin mediului de afaceri pentru gestionarea și combaterea schimbărilor climatice. În cadrul Raportului sunt formulate și o serie de recomandări pentru o mai bună facilitare a accesului la informații în vederea asigurării transparenței și a incluziunii pentru eficiența procesului de decizie privind probleme climatice la nivel global. Raportul evidențiază necesitatea aplicării Acordului de la Paris¹ și a cooperării statelor membre în vederea asigurării accesului la informație în domeniul schimbărilor climatice pentru publicul larg. Se recomandă Statelor membre să aplice Programul de lucru Glasgow² privind acțiunea climatică adoptat în cadrul COP-26³ și să asigure progresul în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă 13 – acțiune climatică și 14 – viața acvatică.

II. În secțiunea „Importanța accesului la informații” se precizează că dreptul accesului la informații (consfințit în Declarația universală a drepturilor omului Art. 19⁴ și prin Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice art. 19⁵) este strâns legat de dreptul la libertatea de exprimare și constituie o condiție prealabilă pentru exercitarea altor drepturi ale omului”. Având la timp informații corecte privind schimbările climatice, persoanele vor înțelege cum le pot fi

¹ Acordul de la Paris este un tratat internațional obligatoriu din punct de vedere juridic privind schimbările climatice. A fost adoptat de 196 de părți la Conferința ONU privind schimbările climatice (COP21) de la Paris, Franța, în data de 12 decembrie 2015. A intrat în vigoare la 4 noiembrie 2016. Scopul său general este de a menține „creșterea temperaturii medii globale cu mult sub 2°C peste nivelurile preindustriale” și de a continua eforturile de a limita creșterea temperaturii la 1,5°C peste nivelurile preindustriale.

² Programul de lucru Glasgow privind Acțiunea pentru Climă a fost adoptat în 2021 în cadrul COP 26 care a avut loc în Marea Britanie https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cop26_auv_3b_Glasgow_WP.pdf. Obiectivul major al programului este sprijinirea angajamentului global de a reduce la jumătate emisiile până în 2030 și de a ajunge cât mai curând (înainte de 2050) la „Net Zero” - un echilibru între cantitatea de gaze cu efect de seră (GES) care este produsă și cantitatea care este eliminată din atmosferă.

³ Conferința părților COP este principalul organism decizional al Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice (UNFCCC)

⁴ Articolul 19 al Declarației: „Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și de a răspîndi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat.”

⁵ Articolul 19 al Pactului Internațional cu privire la drepturile civile și politice : „1. Nimeni nu trebuie să aibă de suferit din cauza opiniilor sale. 2. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a răspîndi informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită ori artistică sau prin orice alt mijloc, la alegerea sa.”

subminate drepturile ca urmare a deteriorării mediului, dar și la ce căi de atac pot recurge în cazul în care nu își pot exercita dreptul la libertatea de exprimare. Informațiile trebuie să fie de încredere și să se bazeze pe dovezi. Cetățenilor trebuie să li se garanteze dreptul la viață, proprietate și sănătate. Atunci când drepturile lor sunt afectate de evoluțiile climei, aceștia sunt îndreptățiți să cunoască situația reală pentru a acționa la timp. Se subliniază importanța calității informației pentru o bună gestionare și prevenire a efectelor climatice asupra drepturilor omului în contextul pericolului dezinformării și al fenomenului propagării de știri false. Prin deținerea de informații corecte și la timp se pot preveni efectele negative ale schimbărilor climatice asupra drepturilor omului și se pot elabora măsuri de răspuns.

Statele au obligația de a colecta și difuza în timp util către public informații despre cauzele și consecințele schimbărilor climatice. Atunci când amenințările climatice de vătămare sunt iminente pentru viață sau sănătate, informațiile trebuie diseminate de urgență pentru ca publicul să își poată lua măsuri de protecție la timp.

În Raport sunt menționate o serie de impedimente în calea obținerii accesului adecvat la informații printre care: deficiențe instituționale, politici ineficiente, constrângeri exercitate nejustificat asupra mass-media. Toate acestea subminează sau încalcă dreptul de acces la informație și la justiție.

Un element important este și existența unei strânse legături între dreptul la informație și dreptul la educație. Se subliniază că programele educaționale la nivel național ar trebui să includă informații privind schimbările climatice și efectele acestora. Totodată, se recomandă ca statele să țină cont de cunoștințele localnicilor și populațiilor indigene din teritorii cu risc de a fi supuse unor fenomene extreme, deoarece aceștia au acumulat experiență valoroasă de-a lungul timpului în confruntarea cu schimbările climatice. În Raport se menționează că pentru aceste persoane există un risc mai mare de discriminare intersecțională în contextul strămutărilor și al relocărilor planificate.

III. Informațiile necesare pentru prevenirea impactului negativ pe care îl pot avea schimbările climatice și măsurile de răspuns la acestea asupra drepturilor omului.

În această secțiune a Raportului se precizează că este necesar ca publicul să aibă acces la informații privind cauzele, amploarea și efectele schimbărilor climatice. Oamenii trebuie să fie informați la timp cu privire la îmbunătățirea sau înrăutățirea condițiilor climatice pentru a putea avea capacitatea de a reacționa, de a se adapta și de a face față unor situații extreme. Populația trebuie să cunoască nivelul de emisie al gazelor cu efect de seră. Traiectoriile de emisie ar trebui, comunicate în mod transparent. Se recomandă statelor să adune și să facă schimb de informații despre vreme, climă și modelele dezastrilor naturale, inclusiv despre schimbările de temperatură, tiparele precipitațiilor, creșterea nivelului mării, frecvența și intensitatea evenimentelor meteorologice extreme, pe baza observației în spațiu și timp a fenomenelor climatice și a factorilor climatici de stres. Este necesar ca aceste informații să se bazeze pe colectarea, analiza și diseminarea de date obiective și transparente.

Totodată, se recomandă ca statele să colecteze și să partajeze informații cu publicul cu privire la riscurile pe termen scurt și lung și la impactul negativ al schimbărilor climatice asupra drepturilor omului. Se subliniază importanța schimbului de informații privind evaluările vulnerabilității climatice, faptul că trebuie să fie luate în considerare pericolele climatice, sensibilitatea speciilor și vulnerabilitatea socioeconomică a sectoarelor și regiunilor. Se precizează că „statele ar trebui să acorde o atenție specială diseminării datelor și informațiilor cu privire la impactul schimbărilor climatice asupra dreptului la sănătate, cum ar fi prevalența bolilor sensibile

la climă și la efectele fenomenelor meteorologice extreme (tornade, uragane, căldură extremă, secetă) asupra sănătății mintale, fizice și reproductive, să colecteze inclusiv date dezagregate în funcție de sex, mortalitatea indusă de climă, ratele de malnutriție și accesul la asistență medicală.

Se recomandă ca statele să mențină și să actualizeze schimbul de informații cu privire la degradarea biodiversității și a ecosistemelor care contribuie la atenuarea schimbărilor climatice, cum ar fi ghețarii, pădurile și recifele de corali.

În Raport se mai subliniază că este important schimbul de informații privind planurile de implementare a politicilor de dezvoltare și de gestionare a schimbărilor climatice, deoarece acestea trebuie să fie puse în aplicare în concordanță cu obligațiile internaționale privind drepturile omului. În toate activitățile de răspuns la schimbările climatice rămâne importantă evaluarea riscurilor pentru drepturile omului pe care măsurile luate în cadrul acțiunilor climatice le-ar putea genera. Se precizează că informațiile privind schimbările climatice sunt importante pentru a înțelege impactul acestora asupra drepturilor sociale, economice și culturale și asupra dreptului la un mediu curat, sănătos și durabil. Conform Raportului, informațiile despre corelația dintre fenomenele extreme generate de schimbările climatice și creșterea economică indică faptul că veniturile la nivel mondial ar putea scădea cu 19% până în 2049.

Se recomandă ca statele să-și împărtășească planurile de implementare a politicilor privind schimbările climatice, explicând modul în care acestea sunt în concordanță cu cele mai noi realizări științifice și cu obligațiile internaționale privind drepturile omului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a precizat că statele ar trebui să informeze publicul cu privire la măsurile climatice prioritare, riscurile asociate cu momentul reducerii emisiilor, tehnologiile de atenuare pe care se bazează și concluziile studiilor relevante care permit publicului să ia măsuri pentru prevenirea sau atenuarea daunelor aduse sănătății umane.

În contextul respectării drepturilor omului se precizează că statele ar trebui să se asigure că drepturile omului sunt integrate în evaluările impactului asupra mediului, permițând participarea semnificativă a deținătorilor de drepturi și luarea în considerare a daunelor trecute, în curs și preconizate cauzate de schimbările climatice asupra culturilor, patrimoniului cultural material și imaterial și a drepturilor culturale.

Următoarea secțiune a Raportului cuprinde patru subcapitole după cum urmează:

A. Provocări generale

Raportorul Special a constatat că în multe țări colectarea datelor în domeniu este inconsistentă și împiedică evaluarea impactului schimbărilor climatice pe termen lung. De aceea nu este ușor de identificat gradul de încălcare al drepturilor omului ca urmare a efectelor unor fenomene climatice.

Se observă în Raport că evaluările vulnerabilității, cele privind drepturile omului și impactul asupra mediului nu includ date locale. Astfel nu poate fi identificat impactul asupra mediului în toată amploarea lui. Raportorul special constată că nu se întreprind consultări adecvate cu deținătorii de drepturi și nu se iau în considerare pe deplin drepturile omului care pot fi afectate negativ de schimbările climatice.

Alte provocări apar și din campaniile de dezinformare privind soluțiile înșelătoare și false pentru o tranziție justă, cum ar fi promovarea folosirii gazului natural pentru a înlocui alți combustibili fosili, sau arderea maselor plastice care de fapt contribuie la creșterea emisiilor gazelor cu efect de seră. Se semnalează lipsa unor norme legale clare, a raportării transparente și a verificării programelor de tranziție privind energia.

Dificultatea în obținerea de informații adecvate este întreținută și de existența conflictelor armate în timpul cărora populația are acces la informații trunchiate și nu poate conștientiza

gravitatea impactului climatic, fiind confruntată cu pierderea locuințelor, cu complexitatea și dificultățile lanțurilor de aprovizionare și cu secretizarea informației pe timp de conflict. Nu trebuie neglijat nici faptul că schimbările climatice pot afecta transmiterea de informații producând pagube ireversibile arhivelor și sistemelor electronice de informare.

B. Provocări legate de intersecționalitate

Se recomandă ca Statele să adune date dezagregate cu privire la impactul schimbărilor climatice, precum și la impactul măsurilor de răspuns și al programelor de tranziție justă, pentru o abordare obiectivă a diferitelor efecte pe care schimbările climatice și politicile de gestionare a acestora le pot avea asupra drepturilor omului. Rămâne problematic faptul că zonele marginalizate sunt încă subreprezentate, iar victimele unor încălcări ale drepturilor omului nu raportează incidentele din cauza lipsei de încredere în autorități, se subliniază în Raport.

Este necesară o mai bună evaluare și colectare de date legate de impactul schimbărilor climatice, inclusiv bazate pe gen. Trebuie acordată atenție sporită datelor privind vulnerabilitatea la infecții și boli infecțioase care apar în situații de dezastru climatic. Statele ar trebui să se asigure că persoanele marginalizate și discriminate pe diverse motive care se intersectează au acces la informații cu privire la protecție, asistență și remedii.

Este subliniată necesitatea luării în considerare a opiniilor copiilor în cadrul consultărilor legate de climă. În acest sens trebuie acordată prioritate colectării datelor privind impactul schimbărilor climatice asupra sănătății și dezvoltării copiilor, în special asupra celor aflați în situații vulnerabile, precum traficul de copii, strămutarea, traiul în zone afectate de conflicte armate și crize, sau situații de sărăcie extremă.

C. Impactul accesului inadecvat la informație

Fără acces adecvat la informații cu privire la planurile statelor de prevenire, măsuri de răspuns și reducere la minimum a impactului schimbărilor climatice asupra drepturilor omului, nu poate exista participare publică semnificativă. Trebuie luate în considerare cunoștințele locale în procesele de evaluare, planificare și monitorizare.

Lipsa accesului în timp util la informații pentru persoanele strămutate climatic le subminează acestora eforturile de a căuta protecție și de se afla în siguranță. Neavând informații adecvate despre schimbările climatice și efectul acestora asupra drepturilor omului, în special categoriile vulnerabile sunt supuse riscurilor de exploatare, inclusiv traficului de persoane, exploatării prin muncă a copiilor, confruntare cu abuzul de putere, cu violența, hărțuirea sau cu discursul instigator la ură. O bună informare în domeniu consolidează rezistența la schimbările climatice și asigură un răspuns eficient la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice. În general, informația insuficientă duce la o slabă planificare și la lipsa sistemelor de avertizare timpurie, care împiedică gestionarea corectă și la timp a schimbărilor climatice.

D. Bune practici

Raportorul ONU subliniază că autoritățile publice ar trebui să colaboreze la colectarea și partajarea de informații despre schimbările climatice și drepturile omului. Este necesar ca statele să sprijine îmbunătățirea și interoperabilitatea datelor centralizate și descentralizate, oferind administrațiilor locale resursele și autoritatea pentru colectarea și gestionarea acestora în regiunile lor. Se precizează că instituțiile naționale pentru drepturile omului pot facilita accesul la informație. Este oferit ca exemplu Institutul național pentru drepturile omului din Chile, care a creat o hartă a conflictelor pe probleme de mediu din cadrul societății, pentru a sprijini strategia

de a găsi soluții privind abuzurile la adresa drepturilor omului în proiecte de tranziție energetică; în Kenya au fost documentate modele de încălcări ale drepturilor omului ca urmare a defrișării în diverse sectoare. Astfel, instituțiile naționale pentru drepturile omului pot efectua investigații naționale de stabilire a faptelor în sprijinul anchetelor, completând lipsa de informații privind modalitățile prin care schimbările climatice ar putea afecta exercitarea drepturilor omului. Pentru accesul la diverse surse de informare, Raportorul Special recomandă autorităților naționale și instituțiilor naționale pentru drepturile omului să contacteze organismele consultative independente din domeniul schimbărilor climatice, punctele focale naționale ale Grupului interguvernamental de experți în evoluția climei⁶ și punctul focal integrat pentru sănătate al Organizației Mondiale de Meteorologie. În acest mod ar putea ajuta și la suscitarea interesului presei pentru aceste problematice, precum și la schimbul de informații obiective în dezbateri publice pe probleme de climă și drepturile omului.

Se recomandă ca statele, societatea civilă și instituțiile de cercetare să sprijine metodologiile de cercetare participativă prin furnizarea de formare și consolidare a capacităților pentru membrii comunității, să recunoască valoarea și importanța cunoștințelor locale și ale populațiilor indigene, în elaborarea strategiilor locale și naționale de adaptare și atenuare a schimbărilor climatice. Se recomandă statelor și instituțiilor de învățământ și de cercetare și organizațiilor neguvernamentale să acorde prioritate integrării educației privind schimbările climatice și drepturile omului prin intermediul programelor școlare dezvoltate în comun cu copiii, utilizând comunicarea bazată pe speranță și concentrându-se pe reziliență și participarea copiilor la acțiunile climatice; prin campanii populare și instruire pentru factorii de decizie politică, jurnaliști și lideri comunitari.

Deoarece nivelul de alfabetizare climatică este surprinzător de scăzut în diferite regiuni, Raportorul Special recomandă ca programele de educație să includă în mod specific informațiile identificate în prezentul Raport în ceea ce privește drepturile omului și schimbările climatice, inclusiv în contextul activităților Fondului Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) privind educația care vizează copiii și Programul mondial pentru educația pentru drepturile omului care vizează tinerii.

În cea de-a **IV-a secțiune a Raportului: bariere în obținerea accesului la informații** se subliniază că statele trebuie să identifice legislația care interzice accesul la informație pe tema schimbărilor climatice și a impactului acestora asupra drepturilor omului, să le modifice în mod corespunzător, sau să le revoce dacă este cazul și să elaboreze proceduri clare pentru obținerea de informații precise și la timp în acest domeniu. Statele ar trebui să asigure accesul la informații cu privire la disponibilitatea și accesibilitatea mecanismelor legale pentru indivizi și comunități atunci când se solicită reparații pentru încălcările drepturilor omului în contextul schimbărilor climatice.

În ceea ce privește accesibilitatea, informațiile privind schimbările climatice și drepturile omului trebuie să fie disponibile în limbile locale, în format și conținut care să fie cu adevărat accesibile, în ciuda complexității tehnice, ținând cont de sex, vârstă și dizabilități. Se recomandă prudență în folosirea inteligenței artificiale. Având în vedere că doar 36% din populația din țările

⁶ *Intergovernmental Panel on Climate Change - IPCC (Grupul interguvernamental de experți în evoluția climei)* - organism științific însărcinat cu evaluarea riscurilor asupra încălzirii globale datorită efectelor activității umane. Grupul a fost constituit în 1988 de către *Organizația Meteorologică Mondială* și de *Programul Națiunilor Unite pentru mediu* ambele organizații ale ONU. IPCC nu face cercetări proprii și nu monitorizează clima sau fenomenele care o influențează. Are rolul de a publica rapoarte cu privire la implementarea *Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra Schimbărilor Climatice* bazată pe Protocolul de la Kyoto. Organismele naționale și internaționale consideră IPCC drept o autoritate în problema schimbărilor climatice.

cel mai puțin dezvoltate și din țările în curs de dezvoltare fără ieșire la mare utilizează internetul, se recomandă ca statele să elaboreze diverse metode de comunicare privind schimbările climatice și drepturile omului, în special prin sistemele de avertizare timpurie. Trebuie prevenită discriminarea care rezultă din folosirea exclusivă a mijloacelor de informare electronice.

Au fost identificate, de asemenea, probleme sistemice în furnizarea de informații în timp util, care împiedică publicul să-și exprime opiniile cu privire la planuri și programe și să participe la consultări.

V. Îmbunătățirea practicilor curente

Raportorul Special consideră că practicile actuale pentru asigurarea accesului la informațiile privind drepturile omului și schimbările climatice pot fi îmbunătățite în lumina dreptului la știință. Acest drept presupune partajarea echitabilă a beneficiilor științei de către toată lumea fără discriminare; oportunitatea pentru toți de a contribui la cercetarea științifică; obligația de a proteja toate persoanele împotriva consecințelor negative ale unor cercetări sau a efectelor acestora asupra alimentației, sănătății, securității și mediului. Cercetările trebuie să se axeze pe progresul științific în sănătate și pe nevoi de bază legate de drepturile economice, sociale și culturale. Trebuie asigurată bunăstarea populației în special în ceea ce privește grupurile vulnerabile și marginalizate. Se recomandă ca statele să protejeze publicul împotriva campaniilor de dezinformare și a informațiilor înșelătoare generate de diverse interese în dezvoltarea tehnologiilor climatice dăunătoare și de politici de promovare a energiei poluante, a producției și consumului industrial.

VI. Cooperare internațională

În cadrul acestei secțiuni Raportorul Special subliniază că accesul la informații despre schimbările climatice și efectul acestora asupra drepturilor omului trebuie asigurat prin cooperare internațională. În acest fel se poate spori protecția comunităților afectate, iar întreprinderile și statele care au cauzat încălcări ale unor drepturi pot fi trase la răspundere atunci când cei vătămați dispun de informațiile necesare. Se recomandă ca statele să coopereze la formularea și elaborarea regulilor, standardelor și procedurilor recomandate în contextul Convenției cadru a ONU privind schimbările climatice. Prin cooperare internațională ar spori protecția comunităților afectate și s-ar putea elabora măsuri comune de atenuare și adaptare climatică în conformitate cu practicile și procedurile recomandate de ONU. De asemenea, statele ar trebui să sprijine și să finanțeze organizațiile internaționale care contribuie la conectarea, compararea și completarea domeniilor de informații privind schimbările climatice și drepturile omului. Conectarea datelor obținute prin sateliți cu platformele de informații climatice online pot îmbunătăți și grăbi accesul la informații, dar trebuie ținut cont și de cei aflați în situații de vulnerabilitate care nu pot avea acces la astfel de date.

VII. Responsabilitatea mediului de afaceri

Întreprinderile ar trebui să raporteze cu acuratețe și să dezvăluie impactul real al activităților lor asupra climei într-un mod accesibil. Companiile trebuie să țină cont de sustenabilitate și să respecte reglementările de mediu, să investească în energie regenerabilă și în tehnologii ecologice. Înainte de începerea unor proiecte trebuie să țină cont dacă acestea ar putea avea efecte nedorite asupra climei și implicit asupra drepturilor omului.

VIII. Concluzii și recomandări

Printre concluziile și recomandările formulate în finalul Raportului se numără:

Informațiile privind evoluția climei și fenomenele extreme trebuie să fie de încredere, accesibile și bazate pe dovezi. Se recomandă îmbunătățirea calității acestora.

Este necesar ca publicul să fie informat cu privire la amploarea reală a fenomenelor climatice și impactul acestora asupra drepturilor omului pentru a se putea proteja în mod eficient și la timp.

Trebuie încurajate la nivel local, național, regional și internațional progresul științei și schimbul de informații cu accent pe protejarea comunităților vulnerabile și marginalizate.

Li se recomandă statelor să evalueze și să comunice riscurile pe termen scurt și lung și efectele negative ale schimbărilor climatice asupra drepturilor omului și să țină cont de experiențele trăite ale comunităților în vederea elaborării unor programe și măsuri de cercetare, prevenție, atenuare și adaptare pentru viitor.

Fiecare cetățean trebuie să aibă acces în timp util la informații privind schimbările climatice indiferent de sex, vârstă sau dizabilități.

Statele membre trebuie să ia în considerare sistemul de cunoștințe al comunităților locale când elaborează politici climatice, iar dacă sunt planificate strămutări trebuie obținut consimțământul prealabil al populației.

Se recomandă modificarea, sau, acolo unde este necesar, abrogarea legilor care sunt în contradicție cu libertatea de exprimare și cu accesul populației la informații privind efectele potențial negative pe care schimbările climatice le-ar putea avea asupra drepturilor omului.